

Guideline for the Operation of the Student Support System of Phrasaengvittaya School in the Secondary Educational Service Area Office Suratthani Chumphon

Suwicha Wannakong^{1*} Samit Onkong¹ and Maliwan Yotharak¹

¹ Department of Buddhist Educational Administration, Faculty of Education, Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Nakhon Si Thammarat Campus, Thailand

* Corresponding author. E-mail: suwicha329@gmail.com

ABSTRACT

This article aimed to (1) study the operating conditions of the student support system of Phrasaengvittaya School in the Secondary Educational Service Area Office Suratthani Chumphon, (2) study the guideline for the operation of the student support system of Phrasaengvittaya School, and (3) assessment guideline for the operation of the student support system of Phrasaengvittaya School. This research is a qualitative research. Data were collected by in-depth interviews interviewed 15 key informants, 5 experts interviewed guidelines and 7 experts in focus group discussion. The result of the study found that Conditions of operation of the student support system of Phrasaengvittaya School. It consists of five steps in the implementation of the student support system: (1) knowing students individually, (2) screening students, (3) promoting and developing students, (4) preventing and solving problems, and (5) referrals. Guideline for the operation of the student support system of Phrasaengvittaya School are Implementation guidelines for quality cycles are 1) planning meetings (P = Plan), 2) implementation of the plan (D = Do), 3) inspections (C = Check), and 4) appropriate actions (A = Action). Assessment results of the guideline for the implementation of the student support system of Phrasaengvittaya School in the Secondary Education Service Area Office Suratthani Chumphon. Experts in focus group discussions have the opinion that it is feasible, appropriate and beneficial.

Keywords: The Student Support System, Quality Cycle, School

แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระแสงวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร

สุวิชา วรรณคง^{1*} สามิตร อ่อนคง¹ และ มะลิวัลย์ โยธารักษ์¹

¹ สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช ประเทศไทย

* Corresponding author. E-mail: suwicha329@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ (1) ศึกษาสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระแสงวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร (2) ศึกษาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระแสงวิทยา (3) ประเมินแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระแสงวิทยา การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เชิงลึกสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 15 คน ชิ้นศึกษาแนวทางสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน และขั้นตอนการสนทนากลุ่มมีผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน ผลการศึกษา พบว่า สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระแสงวิทยา มีขั้นตอนการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน 4) การส่งเสริมและพัฒนา และ 5) การส่งต่อ แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระแสงวิทยา ใช้แนวทางการดำเนินงานด้วยวงจรคุณภาพ ได้แก่ 1) การประชุมวางแผน 2) การดำเนินการตามแผน 3) การตรวจสอบ และ 4) การดำเนินการให้เหมาะสม ผลการประเมินแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระแสงวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร โดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า แนวทางมีความเป็นไปได้ เหมาะสม และเป็นประโยชน์

คำสำคัญ: ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน, วงจรคุณภาพ, สถานศึกษา

© 2023 JSSP: Journal of Social Science Panyapat

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดถึงความมุ่งหมายและหลักการว่า การจัดการศึกษานั้นจะต้องเป็นไปเพื่อที่จะพัฒนาคนนั้นไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา มีความรู้ มีคุณธรรม มีจริยธรรม และมีวัฒนธรรมที่ดีงามในการดำรงชีวิต สามารถที่จะอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ในการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองของไทยโดยระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักสิทธิหน้าที่และเสรีภาพ รู้จักการเคารพกฎหมาย มีความเสมอภาค และเคารพศักดิ์ศรีในความเป็นมนุษย์ และการจัดการศึกษาจะต้องยึดหลัก คือ ผู้เรียนทุกคนนั้นมีความสามารถในการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการศึกษาจะต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ให้สถานศึกษาจัดประเมินผู้เรียน โดยการพิจารณาจากพัฒนาการด้านต่างๆ ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรม การเข้าร่วมกิจกรรม และการทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียนรู้ตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา (ราชกิจจานุเบกษา, 2542) ดังนั้น การจัดการศึกษาจะต้องมีกระบวนการและวิธีการจัดการให้เหมาะสมกับยุคสมัยในปัจจุบัน เพื่อให้มีประสิทธิภาพและก้าวทันยุค 4.0 “การศึกษาในยุค Thailand 4.0” เป็นการเตรียมตนให้เป็นมนุษย์ คือ นอกจากการให้ความรู้แล้วครูจะต้องทำให้ผู้เรียนรักที่จะเรียน เป็นคนมีคุณธรรม และสามารถที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ นั่นคือการสร้างบุคคลให้มีทักษะในศตวรรษที่ 21 โดยเน้นทักษะในส่วนของความคิดการวิเคราะห์เป็นหลัก นอกจากนี้ การจัดการเรียนรู้ในยุค Thailand 4.0 จะต้องปล่อยให้ผู้เรียนได้ใช้เทคโนโลยีในการที่จะเรียนรู้ด้วยตนเอง ปล่อยให้กล้าคิด กล้าทำ และกล้า

แสดงออก แต่ทั้งหมดนี้ก็ยังคงต้องอยู่ในกรอบที่สังคมนั้นต้องการหรือสามารถที่จะยอมรับได้ ซึ่งปัจจัยหลักของการปรับใช้เทคโนโลยีที่จะทำให้เกิดความคุ้มค่า ได้แก่ การใช้สื่ออินเทอร์เน็ตคือเครื่องมือสำหรับการค้นคว้า ความคิดสร้างสรรค์คือพรสวรรค์ส่วนตัวของบุคคล และการปฏิสัมพันธ์กับคนในสังคมคือการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มหรือเป็นทีม (โกเมศ แดงทองดี, 2560) อย่างไรก็ตาม ผู้ที่มีความสำคัญที่สุดในการเรียนรู้และการศึกษาของผู้เรียนก็คือ ครู เพราะครูเป็นทั้งผู้ส่งเสริมสนับสนุน และคลังความรู้หลักของผู้เรียน

ยุคปัจจุบันประเทศไทยอยู่ในช่วงพัฒนา ทำให้เกิดปัญหาจากการพัฒนาเป็นจำนวนมาก อาทิเช่น ความปลอดภัยด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ การละเมิดสิทธิเด็ก การล่วงละเมิดทางเพศ และการระบาดของยาเสพติด จนทำให้รัฐบาลต้องหาแนวทางในการรับมือและเอาชนะกับปัญหาการระบาดของสารเสพติดที่เกิดขึ้น รวมไปถึงการจัดนโยบายระเบียบสังคม เพื่อป้องกันและแก้ปัญหาสิ่งที่เกิดขึ้นในระดับสถานศึกษา ด้วยเหตุนี้ กรมสุขภาพจิตจึงเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแล เพื่อให้ผู้บริหารโรงเรียนมีแนวทางในการบริหารจัดการโดยใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นหลัก และสอดคล้องกับนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ได้ปรับปรุงข้อมูลระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนขึ้นเพื่อให้ผู้บริหารได้ศึกษาและเป็นแนวทางในการประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับทางบริบทของโรงเรียน (สำนักพัฒนาสุขภาพจิต, 2546) ในการนี้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนจึงเป็นส่วนสำคัญในการบริหารจัดการ และดูแลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนโดยตรง ไม่ว่าจะเป็นด้านตัวผู้เรียน ด้านพฤติกรรม ด้านความคิด ด้านการใช้ทักษะชีวิต เป็นต้น และระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนจึงเป็นส่วนสำคัญที่จะต้องอยู่ควบคู่กับงานกิจการนักเรียน เพื่อช่วยในการดูแลผู้เรียนต่อไป

ในการพัฒนานักเรียน ให้เป็นคนที่มีคุณภาพ ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สติปัญญา และความสามารถ เป็นคนมีคุณธรรมจริยธรรม และมีวิถีชีวิตที่มีความสุขตามที่สังคมได้มุ่งหวังไว้ โดยผ่านกระบวนการขั้นตอนทางการจัดการศึกษา และการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง การส่งเสริม การป้องกัน และการแก้ปัญหา โดยมีวิธีการและเครื่องมือสำหรับครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาและบุคลากรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ในการดำเนินงานในการพัฒนาให้ผู้เรียนนั้นมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ดีและปลอดภัยจากสารเสพติด (สำนักพัฒนาสุขภาพจิต, 2546) ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นการดำเนินงานอย่างมีขั้นตอน พร้อมด้วยกระบวนการ วิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคคลหลักในการดำเนินการตามกระบวนการดังกล่าว และมีการให้ความร่วมมือร่วมใจอย่างใกล้ชิดกับครู บุคคลที่เกี่ยวข้อง และบุคลากรภายนอก รวมทั้งการสนับสนุนและส่งเสริมจากทางโรงเรียน ซึ่งกระบวนการสำคัญในการที่จะดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหา และ 5) การส่งต่อ แต่ละกระบวนการมีความสำคัญมากมีวิธีการและเครื่องมือที่แตกต่างกันออกไป แต่มีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกันทุกขั้นตอน ซึ่งเอื้อให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นระบบที่มีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2547) ดังนั้น ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จะต้องมีการกระบวนการและวิธีการดำเนินงานที่เป็นระบบ มีระเบียบ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดแก่นักเรียนในยุคปัจจุบัน

ปัญหาในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระแสงวิทยา คือ ระบบการดำเนินงานยังไม่ชัดเจนนัก ทำให้กระบวนการในแต่ละด้านไม่สามารถที่จะดำเนินการได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เนื่องด้วยบริบทของโรงเรียน บริบทของนักเรียน และบริบทอื่นๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อครูที่ปรึกษาและนักเรียนโดยตรง เนื่องจากครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน และนักเรียนเป็นผู้ที่จะต้องได้รับการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างถูกต้องตามกระบวนการขั้นตอน ดังนั้น โรงเรียนพระแสงวิทยา จำเป็นจะต้องหาแนวทางในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อที่จะดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างถูกต้องและเหมาะสม

ด้วยความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าว ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและเป็นครูที่ปรึกษานักเรียนของโรงเรียนพระแสงวิทยา จึงมีความสนใจในการศึกษาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนพระแสงวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร เพื่อทราบแนวทางและสามารถใช้แนวทางในการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระแสงวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสราษราษฎร์ธานี ชุมพร
2. เพื่อศึกษาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระแสงวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสราษราษฎร์ธานี ชุมพร
3. เพื่อประเมินแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระแสงวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสราษราษฎร์ธานี ชุมพร

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ผู้วิจัยได้ศึกษาการวิจัยใน 3 ลักษณะ คือ การศึกษาค้นคว้าทางเอกสาร (Documentary investigation) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

- 1) ขั้นตอนการศึกษาค้นคว้าทางเอกสาร ขั้นตอนการศึกษาค้นคว้าทางเอกสารของโรงเรียนพระแสงวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสราษราษฎร์ธานี ชุมพร ได้กำหนดไว้ดังนี้ (1) การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (2) รวบรวมการสัมภาษณ์เชิงลึก (3) การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง, 2) ขั้นตอนการศึกษาแนวทาง ขั้นตอนการศึกษาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระแสงวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสราษราษฎร์ธานี ชุมพร ได้กำหนดไว้ดังนี้ (1) รวบรวมการสัมภาษณ์เชิงลึก (2) การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญ และ 3) ขั้นตอนการประเมิน ขั้นตอนการประเมินแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระแสงวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสราษราษฎร์ธานี ชุมพร ได้กำหนดไว้ดังนี้ (1) นำเสนอแนวทางการสนทนากลุ่ม (2) ข้อเสนอแนะจากการสนทนากลุ่ม (3) แบบสนทนากลุ่ม

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ขั้นตอนการศึกษาค้นคว้าทางเอกสาร ในการวิจัยขั้นตอนนี้เป็นการศึกษาค้นคว้าทางเอกสารของโรงเรียนพระแสงวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสราษราษฎร์ธานี ชุมพร ประกอบด้วย ผู้ให้สัมภาษณ์ในการศึกษา ผู้วิจัยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposeful Selection) เป็นการเลือกแบบไม่มีโครงสร้างที่เคร่งครัด มีขั้นตอนและวิธีการดำเนินงานที่ไม่ซับซ้อน เพื่อที่จะได้ตัวอย่างที่เหมาะสมที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้สำหรับแนวคิด จุดมุ่งหมาย และวัตถุประสงค์ของการศึกษา กลุ่มผู้ให้ข้อมูลตัวอย่างที่เลือกมีลักษณะเป็น “Information-rich case” คือ มีข้อมูลให้ศึกษาในระดับลึกได้มาก และสามารถสะท้อนความเป็นจริงได้ดีที่สุด ซึ่งจะมีความหมายต่อจุดมุ่งหมายหลักของการศึกษา เพื่อให้ได้ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษามากที่สุด โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) จากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จำนวน 15 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน หัวหน้าระดับชั้น จำนวน 3 คน และตัวแทนครูที่ปรึกษา จำนวน 10 คน

1.2 ขั้นตอนการศึกษาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระแสงวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสราษราษฎร์ธานี ชุมพร ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในขั้นตอนนี้ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง โดยผู้ให้ข้อมูลสำคัญมีดังนี้ ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน หัวหน้างานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำนวน 2 คน และหัวหน้างานกิจการนักเรียน จำนวน 1 คน

1.3 ขั้นตอนการประเมินแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระแสงวิทยา ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในขั้นตอนนี้ได้แก่ ผู้ร่วมประชุมกลุ่มสนทนา คือ จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง โดยผู้ให้ข้อมูลสำคัญมีดังนี้ ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 2 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน นักวิชาการศึกษา ผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สพม.สสุทพ จำนวน 1 คน หัวหน้างานกิจการนักเรียน จำนวน 1 คน หัวหน้าระดับชั้น จำนวน 1 คน และครูจิตวิทยาและการแนะแนว จำนวน 1 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ขั้นตอนการศึกษาสภาพ ในขั้นตอนการศึกษาสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระแสงวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) ซึ่งมีลำดับขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ ดังนี้ 1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระแสงวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร 2) กำหนดประเด็นการร่างแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระแสงวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ที่ทางสถานศึกษาจัดขึ้นมาเป็นแนวทางการร่างแบบ 3) นำร่างแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระแสงวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ที่ได้ไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา และปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ 4) ปรับปรุงร่างแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระแสงวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร เป็นประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์เชิงลึก

2.2 ขั้นตอนการศึกษาแนวทาง ในขั้นตอนการศึกษาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระแสงวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ เครื่องมือที่ใช้ในขั้นตอนการดำเนินงาน คือ แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระแสงวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร มีลำดับขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ดังนี้ 1) ร่างแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระแสงวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร จากการค้นคว้าเอกสารเพิ่มเติม 2) นำร่างแบบที่ได้ไปสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

2.3 ขั้นตอนการประเมินแนวทาง เครื่องมือที่ใช้ในขั้นตอนการประเมิน คือ แบบประเมินและแบบการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ซึ่งมีลำดับขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ดังนี้ 1) นำร่างแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระแสงวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ที่ได้จากการร่างแบบมาจัดทำเป็นแบบประเมิน ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความเป็นประโยชน์ 2) นำแบบประเมิน ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความเป็นประโยชน์ที่ได้ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อย ความครอบคลุมขององค์ความรู้ ทั้งแบบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระแสงวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร 3) ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะและให้อาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบความสอดคล้องของข้อคำถามกับนิยามศัพท์อีกครั้ง 4) นำข้อคำถามปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วจึงทำเป็นฉบับจริงเพื่อเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ในขั้นตอนการสนทนากลุ่ม (Focus Group) 5) แบบสนทนากลุ่ม ใช้ร่างแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระแสงวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร เป็นแนวทางสำหรับการให้ความเห็นและข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ขั้นตอนการศึกษาสภาพ เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้ 1) การเก็บรวบรวมข้อมูลสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 2) การเก็บรวบรวมข้อมูล การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) มีขั้นตอนตั้งแต่ (1) เลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (2) ทำหนังสือขอความร่วมมือเพื่อขออนุญาตสัมภาษณ์เชิงลึก (3) ขึ้นแนะนำตัวและกำหนดบทสัมภาษณ์ (4) สัมภาษณ์รายบุคคล เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับการเสนอร่างแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระแสงวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้มีการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญเพิ่มเติมโดยติดต่อทางโทรศัพท์ในกรณีของการศึกษา เพื่อเป็นการเพิ่มเติมข้อมูลระหว่างการเก็บข้อมูล ให้ได้ข้อมูลเชิงลึกมากยิ่งขึ้น การรวบรวมข้อมูลประกอบเพิ่มเติมรวบรวมข้อมูลทุกส่วนเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก โดยการ สัมภาษณ์ บันทึกเสียง ถ่ายรูป สมุดบันทึก และถอดความออกมาเรียบเรียงต่อไป

3.2 ขั้นตอนการศึกษาแนวทาง 1) ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือไปยังผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 คน เพื่อขออนุญาตสัมภาษณ์เชิงลึกเรื่อง แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระแสงวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร 2) ขั้นตอนเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้วิจัยพิจารณาว่าผู้ให้ข้อมูลนั้นมีความเหมาะสมหรือไม่ มีคุณสมบัติตรงตามความต้องการ สามารถตอบปัญหาที่ต้องการเกี่ยวข้องได้หรือไม่ รวมทั้งพิจารณาความเป็นไปได้ที่จะเข้าไปศึกษา ตลอดจนพิจารณาความสะดวกและความปลอดภัยในการเดินทาง 3) ขั้นตอนแนะนำตัว ผู้วิจัยได้ส่งเอกสารขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล จากนั้นจึงกำหนดวัน เวลาสัมภาษณ์ วิธีการดังกล่าวเป็นการกำหนดบทบาทของผู้วิจัยแบบเปิดเผย (Over role) 4) สัมภาษณ์รายบุคคล เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับการเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระแสงวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ทั้งนี้ผู้วิจัยได้มีการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญเพิ่มเติมทางโทรศัพท์ในกรณีของการศึกษาเพื่อเป็นการเพิ่มเติมข้อมูลระหว่างการเก็บข้อมูล ให้ได้ข้อมูลเชิงลึกมากยิ่งขึ้น การรวบรวมข้อมูลประกอบเพิ่มเติม รวบรวมข้อมูลทุกส่วนเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก โดยการสัมภาษณ์ บันทึกเสียง ถ่ายรูป สมุดบันทึก และถอดความออกมาเรียบเรียงต่อไป

3.3 ขั้นตอนการประเมิน ในการจัดประชุมกลุ่มสนทนาประเมินแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระแสงวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร เพื่อให้เห็นและข้อเสนอแนะ มีกระบวนการดังนี้คือ 1) ทำหนังสือแจ้งผู้เข้าร่วมประชุมกลุ่มทราบพร้อมด้วยร่างแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระแสงวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร เพื่อให้เห็นและข้อเสนอแนะ 2) ดำเนินการประชุมกลุ่มสนทนาเพื่อประเมินขอความเห็นและข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระแสงวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ตามวันเวลา และสถานที่กำหนด 3) บันทึกผลการประชุมกลุ่มตามความเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลของงานวิจัยฉบับนี้ ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-dept Interview) และการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group) ใช้วิธีการวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic induction) โดยนำข้อมูลมารวบรวมเรียบเรียง และจำแนกอย่างเป็นระบบ จากนั้นนำมาตีความหมาย เชื่อมโยงความสัมพันธ์และสร้างข้อสรุปจากข้อมูลต่างๆ ที่รวบรวมได้ โดยทำไปพร้อมๆ กับการเก็บรวบรวมข้อมูล ทั้งนี้ เพื่อจะได้ศึกษาประเด็นต่างๆ ได้ลึกซึ้ง เมื่อประเด็นใดวิเคราะห์แล้วไม่มีความชัดเจนก็จะตามไปเก็บข้อมูลเพิ่มเติมในประเด็นต่างๆ เหล่านั้น เพื่อตอบคำถามตามหลักวัตถุประสงค์ของการวิจัย และนำข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อหาความเชื่อมโยง ความสัมพันธ์เชิงทฤษฎี

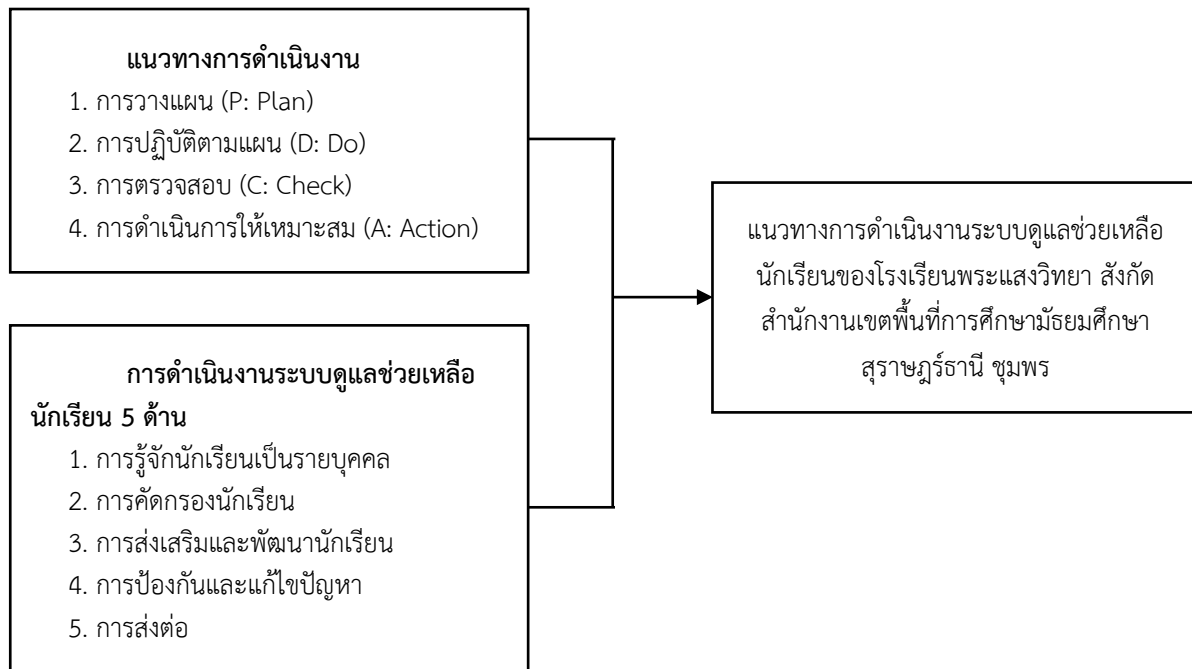
4.1 ขั้นตอนการศึกษาสภาพ การศึกษาขั้นวิเคราะห์ข้อมูล ขั้นตอนการศึกษาสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระแสงวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร มีรายละเอียดการดำเนินการ ดังนี้ 1) ผู้วิจัยดำเนินการนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ มารวบรวม เรียบเรียง แยกประเภท แล้วจัดทำรายงานการศึกษาสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระแสงวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร 2) นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอความเห็นและข้อเสนอแนะเบื้องต้น 3) ปรับแก้ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อนำเสนอรายงานการศึกษาสภาพ

4.2 ขั้นตอนการศึกษาแนวทาง การศึกษาขั้นวิเคราะห์ข้อมูล ขั้นศึกษาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระแสงวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร มีรายละเอียดการดำเนินการ ดังนี้ 1) ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ทำข้อเสนอแนะเพิ่มเติมตามแบบประเมินต่างๆ มาพัฒนาขั้นตอนการศึกษาแนวทางการจัดกิจกรรมการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระแสงวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร สร้างเป็นแนวทางตามผลการสัมภาษณ์จากผู้ทรงคุณวุฒิตามกรอบแนวคิดในการวิจัย 2) นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอความเห็นและข้อเสนอแนะเบื้องต้น 3) ปรับแก้ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อนำเสนอในการประชุมกลุ่ม

4.3 ขั้นตอนการประเมิน การศึกษาขั้นวิเคราะห์ข้อมูลขั้นตอนการประเมินแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือของโรงเรียนของโรงเรียนพระแสงวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร มีรายละเอียดการดำเนินการ โดยนำความเห็นและข้อเสนอแนะจากการประเมินมาปรับปรุงแก้ไข - ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาและจัดทำ แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือของโรงเรียนของโรงเรียนพระแสงวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ฉบับสมบูรณ์ สรุปผลและนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการศึกษาการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสาร แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีการศึกษาแนวทางการดำเนินงานของวงจรคุณภาพ PDCA และขั้นตอนของระบบดูแลช่วยเหลือของนักเรียน 5 ขั้นตอน คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา และการส่งต่อ สามารถสังเคราะห์จนได้กรอบแนวคิดในการวิจัยได้ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัย พบว่า

1. สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือของนักเรียนของโรงเรียนพระแสงวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร

การศึกษาสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือของนักเรียน 5 ขั้นตอน สามารถสรุปได้ดังนี้ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลของโรงเรียนพระแสงวิทยา จะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการในการดำเนินการตั้งแต่เยี่ยมบ้านนักเรียน สังเกตพฤติกรรม สัมภาษณ์และการประเมินในด้านต่างๆ ของนักเรียน เพื่อจัดทำข้อมูลสารสนเทศ และแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ซึ่งผลการดำเนินการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลทำให้ครูมีข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน มีข้อมูลสำคัญในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน สามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อการคัดกรองนักเรียน เป็นประโยชน์ในการส่งเสริม การป้องกัน และแก้ปัญหานักเรียนได้อย่างถูกต้อง 2) การคัดกรองนักเรียนของโรงเรียนพระแสงวิทยา จะมีการสำรวจข้อมูลในด้านต่างๆ จากนั้นนำข้อมูลมาแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็นกลุ่มๆ เช่น กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา และกลุ่มพิเศษ เพื่อที่จะนำข้อมูลเหล่านั้นมาดูแลนักเรียนได้อย่างเหมาะสม ซึ่งผลการคัดกรองนักเรียนทำให้สามารถทราบข้อมูลของนักเรียน แบ่งนักเรียนได้ออกเป็นกลุ่ม และดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างตรงจุด ถูกต้อง และเหมาะสม 3) การส่งเสริมและพัฒนา

นักเรียนของโรงเรียนพระแสงวิทยา จะมีการจัดทำโครงการ/กิจกรรม ที่ส่งเสริมและพัฒนานักเรียนในแต่ละด้าน ทั้งทางด้านวิชาการและทักษะกีฬา มีการแนะแนวนักเรียนและส่งเสริมตามความถนัดของแต่ละบุคคล เพื่อให้ นักเรียนพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ ซึ่งผลการดำเนินการทำให้นักเรียนมีองค์ความรู้ สามารถรู้ถึงความถนัดของตนเอง มีการทำกิจกรรมและเผยแพร่ผลงานของตนเอง นักเรียนมีคุณธรรมจริยธรรม มีวินัย มีจิตสำนึกที่ดี และมีความสามารถตามสมรรถนะที่สำคัญของผู้เรียน

4) การป้องกันและแก้ไขปัญหาของโรงเรียนพระแสงวิทยา จะมีการร่วมมือกันระหว่างครู ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรม ทั้งกิจกรรมภายในและกิจกรรมภายนอกโรงเรียน เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียนให้ตรงจุด ซึ่งผลการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาจะต้องมีการประสานความร่วมมือกันระหว่างครู ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ทำให้สามารถดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้ทันทั่วทั้งที่ นักเรียนมีพฤติกรรมดีขึ้น และมีปัญหาน้อยลง

5) การส่งต่อของโรงเรียนพระแสงวิทยา จะมีการส่งต่อทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา การส่งต่อภายในกรณีครูที่ปรึกษาไม่สามารถดูแลได้ ส่งต่อไปยังหัวหน้าระดับ ฝ่ายกิจการนักเรียน และฝ่ายแนะแนว ส่วนการส่งต่อภายนอกต้องประสานความร่วมมือกับหน่วยงานในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เช่น โรงพยาบาล สาธารณสุข และสถานีตำรวจ เป็นต้น เพื่อสามารถดูแลนักเรียนได้อย่างถูกต้องตรงจุด ซึ่งผลการดำเนินงานส่งผลให้ผู้บริหาร ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความตระหนักถึงการส่งต่อนักเรียน ทำให้นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลือตรงตามสภาพปัญหา และนักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น

2. แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระแสงวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร

แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีการดำเนินงานโดยใช้วงจรคุณภาพ (PDCA) ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้ง 5 ขั้นตอน ทำให้มีกระบวนการดำเนินงานที่มีคุณภาพ ดังต่อไปนี้

1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ดำเนินการด้วยวงจรคุณภาพ (PDCA) มีกิจกรรมดังนี้ 1) มีการประชุมวางแผน (P = Plan) โดยประชุมผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานเกี่ยวกับการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยเฉพาะครูที่ปรึกษา ซึ่งเป็นบุคลากรที่มีหน้าที่หลักในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 2) ดำเนินการตามแผน (D = Do) คือ ครูที่ปรึกษาดำเนินการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลโดยศึกษาจากระเบียนสะสม แบบประเมินพฤติกรรม แบบสัมภาษณ์นักเรียน และการเยี่ยมบ้าน จากนั้นรวบรวมข้อมูลข้อมูลเป็นรายบุคคล 3) การตรวจสอบ (C = Check) คือ มีการตรวจสอบข้อมูลนักเรียน และนำมาวิเคราะห์นักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อทราบความแตกต่างของนักเรียน ในด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ ด้านครอบครัว สารเสพติด ความปลอดภัย และด้านเพศ และสามารถดูแลได้อย่างตรงจุด 4) การดำเนินการให้เหมาะสม (A = Action) คือ เมื่อทราบข้อมูลของนักเรียนเป็นรายบุคคลแล้ว สามารถที่จะดูแลนักเรียนได้อย่างเหมาะสม หากข้อมูลที่ได้ยังไม่เพียงพอ ก็จะต้องจัดทำเพิ่ม หรือปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน

2. การคัดกรองนักเรียน ดำเนินการด้วยวงจรคุณภาพ (PDCA) มีกิจกรรมดังนี้ 1) มีการประชุมวางแผน (P = Plan) โดยประชุมผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานเกี่ยวกับการคัดกรองนักเรียน โดยเฉพาะครูที่ปรึกษา ซึ่งเป็นบุคลากรที่มีหน้าที่หลักในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 2) ดำเนินการตามแผน (D = Do) คือ ครูที่ปรึกษาดำเนินการคัดกรองนักเรียน โดยศึกษาจากระเบียนสะสม แบบประเมินพฤติกรรม แบบสัมภาษณ์นักเรียน และการเยี่ยมบ้าน จากนั้นรวบรวมข้อมูลข้อมูลเป็นรายบุคคล 3) การตรวจสอบ (C = Check) คือ มีการตรวจสอบข้อมูลนักเรียน และนำมาคัดกรองนักเรียนออกเป็นกลุ่มได้แก่ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา และกลุ่มพิเศษ เพื่อทราบความแตกต่างของนักเรียน และดูแลได้อย่างตรงจุด ทั่วถึงเสมอภาค 4) การดำเนินการให้เหมาะสม (A = Action) คือ เมื่อทราบข้อมูลของนักเรียนจากการคัดกรองแล้ว สามารถที่จะแบ่งกลุ่มและดูแลนักเรียนได้ตรงตามการคัดกรอง หากข้อมูลที่ได้ยังไม่เพียงพอ ก็จะต้องจัดทำเพิ่ม หรือปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน

3. การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ดำเนินการด้วยวงจรคุณภาพ (PDCA) มีกิจกรรมดังนี้ 1) มีการประชุมวางแผน (P = Plan) โดยประชุมผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน โดยครูที่ปรึกษา ครูผู้สอน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 2) ดำเนินการตามแผน (D = Do) คือ ครูที่ปรึกษา ครูผู้สอน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ดำเนินการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน โดยมีการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน ได้แก่ กิจกรรมโฮมรูม ประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน และกิจกรรมที่ส่งเสริมความสามารถในด้านต่างๆ เพื่อให้ นักเรียนได้รับการส่งเสริมและพัฒนาได้

อย่างเต็มประสิทธิภาพ 3) การตรวจสอบ (C = Check) คือ มีการตรวจสอบข้อมูลนักเรียนจากการส่งเสริมและพัฒนาในด้านต่างๆ 4) การดำเนินการให้เหมาะสม (A = Action) คือ เมื่อสามารถส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนได้ตามความถนัดแล้ว จะต้องมีการพัฒนานักเรียนที่มีความสามารถในด้านอื่นๆ หรือพัฒนากิจกรรมให้เหมาะสมกับนักเรียนมากขึ้น โดยการประชุมวางแผนในการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับนักเรียน และดำเนินการเป็นลำดับขั้นตอน

4. การป้องกันและแก้ไขปัญหา ดำเนินการด้วยวงจรคุณภาพ (PDCA) มีกิจกรรมดังนี้ 1) มีการประชุมวางแผน (P = Plan) โดยประชุมผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหา โดยครูที่ปรึกษา ครูผู้สอน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 2) ดำเนินการตามแผน (D = Do) คือ ครูที่ปรึกษา ครูผู้สอน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียน โดยให้การปรึกษาเบื้องต้น และประสานงานกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอื่นๆ เพื่อจัดกิจกรรมสำหรับการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียน ให้กับนักเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง นักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา เช่น กิจกรรมในห้องเรียน กิจกรรมเสริมหลักสูตร กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน กิจกรรมซ่อมเสริม และกิจกรรมเข้าค่าย เป็นต้น 3) การตรวจสอบ (C = Check) คือ มีการตรวจสอบการดำเนินการจัดกิจกรรม โดยเฉพาะนักเรียนกลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา จะต้องมีการควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิด เพื่อป้องกันการเกิดปัญหา 4) การดำเนินการให้เหมาะสม (A = Action) คือ เมื่อดำเนินกิจกรรมในการป้องกันและแก้ไขปัญหา โดยเฉพาะกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา หากไม่สามารถดำเนินการได้อย่างเหมาะสม จะต้องมีการปรับปรุง วางแผน หาวิธีการดำเนินงานที่เหมาะสม และดำเนินการไปตามลำดับขั้นตอน

5. การส่งต่อ ดำเนินการด้วยวงจรคุณภาพ (PDCA) มีกิจกรรมดังนี้ 1) มีการประชุมวางแผน (P = Plan) โดยประชุมผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานเกี่ยวกับการส่งต่อ โดยครูที่ปรึกษา หัวหน้าระดับ ฝ่ายกิจการนักเรียน ครูแนะแนว และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 2) ดำเนินการตามแผน (D = Do) คือ หากนักเรียนมีพฤติกรรมที่เกินความสามารถของครูที่ปรึกษาจะดูแล จะต้องมีการส่งต่อภายใน ไปยังหัวหน้าระดับ ฝ่ายกิจการนักเรียน และครูแนะแนวตามลำดับ ถ้ายังไม่สามารถดูแลนักเรียนได้อย่างเหมาะสม ก็จะต้องมีการส่งต่อภายนอก โดยประสานส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อดูแลช่วยเหลือนักเรียนต่อไป 3) การตรวจสอบ (C = Check) คือ มีการตรวจสอบการส่งต่อนักเรียนทั้งภายในและภายนอก เพื่อติดตามความก้าวหน้าของนักเรียนที่ถูกส่งต่อในด้านต่างๆ ว่ามีความเหมาะสมและดำเนินการเป็นอย่างไร 4) การดำเนินการให้เหมาะสม (A = Action) คือ ติดตามการส่งต่อนักเรียนทั้งภายในและภายนอก การส่งต่อภายใน ถ้าสามารถแก้ปัญหานักเรียนได้ก็ให้ดำเนินการต่อไป ส่วนการส่งต่อภายนอกหากยังไม่สามารถดูแลนักเรียนได้อย่างเหมาะสม จะต้องมีการปรับปรุง วางแผนในการติดต่อหน่วยงานอื่นต่อไป เพื่อให้การช่วยเหลือนักเรียนมีความเหมาะสมกับสภาพปัญหาของผู้เรียน

3. ผลการประเมินแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระแสงวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร

การประเมินแนวทางในการสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ได้ให้ข้อสรุปว่า มีความเป็นไปได้ มีความเหมาะสม และมีความเป็นประโยชน์ ซึ่งเป็นแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระแสงวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร มีกรอบแนวการปฏิบัติในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้ง 5 ขั้นตอน ดังนี้ คือ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหา และ 5) การส่งต่อ โดยใช้วิธีดำเนินงานตามวงจรคุณภาพ (PDCA) คือ 1) การประชุมวางแผน (P = Plan) 2) การดำเนินการตามแผน (D = Do) 3) การตรวจสอบ (C = Check) และ 4) การดำเนินการให้เหมาะสม (A = Action) โดยมีข้อเสนอแนะ คือ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล นอกจากครูที่ปรึกษาแล้วที่จะดำเนินการ จะต้องมีการประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับนักเรียนและนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเก็บข้อมูล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานและมีข้อมูลที่เป็นระบบ 2) การคัดกรองนักเรียน นอกจากครูที่ปรึกษาแล้วที่จะดำเนินการ จะต้องมีการประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับนักเรียน และนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดเก็บและคัดกรองข้อมูลของนักเรียน เพื่อความสะดวกและได้ข้อมูลที่รวดเร็วและเป็นปัจจุบัน 3) ในการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน จะต้องมีการร่วมมือกันระหว่างครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียนในด้านต่างๆ ที่เหมาะสมแก่นักเรียน และนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการส่งเสริมและพัฒนา เพื่อให้เด็กนักเรียนเกิดการ

เรียนรู้และพัฒนาได้อย่างเต็มศักยภาพ 4) ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา จะต้องใช้ความร่วมมือจากครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา หัวหน้าหน่วยงาน และผู้นำท้องถิ่น เพื่อช่วยป้องกันการเกิดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของผู้เรียน และร่วมกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อที่จะดูแลนักเรียนได้อย่างตรงจุดโดยเฉพาะนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา และ 5) การส่งต่อ จะต้องปฏิบัติตามกระบวนการส่งต่อภายใน และภายนอก ซึ่งการส่งต่อภายในจะต้องมีผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยาในการให้คำปรึกษาและแนะแนวทางให้แก่แก่นักเรียนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ส่วนการส่งต่อภายนอกจะต้องมีการประสานความร่วมมือระหว่างผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา หัวหน้าหน่วยงาน สถานพยาบาล สถานีตำรวจ เพื่อส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาให้ได้รับการดูแลอย่างตรงจุดและเหมาะสม

อภิปรายผล

สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระแสงวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร พบว่า 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลของโรงเรียนพระแสงวิทยา จะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการในการดำเนินการตั้งแต่เยี่ยมบ้านนักเรียน สังเกตพฤติกรรม สัมภาษณ์และการประเมินในด้านต่างๆ ของนักเรียน เพื่อจัดทำข้อมูลสารสนเทศ และแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ซึ่งผลการดำเนินการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลทำให้ครูมีข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน มีข้อมูลสำคัญในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน สามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อการคัดกรองนักเรียน เป็นประโยชน์ในการส่งเสริม การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่นักเรียนได้อย่างถูกต้อง 2) การคัดกรองนักเรียนของโรงเรียนพระแสงวิทยา จะมีการสำรวจข้อมูลในด้านต่างๆ จากนั้นนำข้อมูลมาแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็นกลุ่มๆ เช่น กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา และกลุ่มพิเศษ เพื่อที่จะนำข้อมูลเหล่านี้มาดูแลนักเรียนได้อย่างเหมาะสม ซึ่งผลการคัดกรองนักเรียนทำให้สามารถทราบข้อมูลของนักเรียน แบ่งนักเรียนได้ออกเป็นกลุ่ม และดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างตรงจุด ถูกต้องและเหมาะสม 3) การส่งเสริมและพัฒนานักเรียนของโรงเรียนพระแสงวิทยา จะมีการจัดทำโครงการ/กิจกรรม ที่ส่งเสริมและพัฒนานักเรียนในแต่ละด้าน ทั้งทางด้านวิชาการและทักษะกีฬา มีการแนะน่วมนักเรียนและส่งเสริมตามความถนัดของแต่ละบุคคล เพื่อให้นักเรียนพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ ซึ่งผลการดำเนินการทำให้นักเรียนมีองค์ความรู้ สามารถรู้ถึงความถนัดของตนเอง มีการทำกิจกรรมและเผยแพร่ผลงานของตนเอง นักเรียนมีคุณธรรมจริยธรรม มีวินัย มีจิตสำนึกที่ดี และมีความสามารถตามสมรรถนะที่สำคัญของผู้เรียน 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหาของโรงเรียนพระแสงวิทยา จะมีการร่วมมือกันระหว่างครู ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรม ทั้งกิจกรรมภายในและกิจกรรมภายนอกโรงเรียน เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาที่นักเรียนให้ตรงจุด ซึ่งผลการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาจะต้องมีการประสานความร่วมมือกันระหว่างครู ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ทำให้สามารถดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้ทันทั่วถึง นักเรียนมีพฤติกรรมดีขึ้น และมีปัญหาน้อยลง และ 5) การส่งต่อของโรงเรียนพระแสงวิทยา จะมีการส่งต่อทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา การส่งต่อภายในกรณีครูที่ปรึกษาไม่สามารถดูแลได้ ส่งต่อไปยังหัวหน้าระดับ ฝ่ายกิจการนักเรียน และฝ่ายแนะแนว ส่วนการส่งต่อภายนอกต้องประสานความร่วมมือกับหน่วยงานในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เช่น โรงพยาบาล สาธารณสุข และสถานีตำรวจ เป็นต้น เพื่อสามารถดูแลนักเรียนได้อย่างถูกต้อง ตรงจุด ซึ่งผลการดำเนินงานส่งผลให้ผู้บริหาร ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความตระหนักถึงการส่งต่อนักเรียน ทำให้นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลือตรงตามสภาพปัญหา และนักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระแสงวิทยา มีการดำเนินงานตามกระบวนการ 5 ขั้นตอน ในการร่วมกันดำเนินงานตามกระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งสอดคล้อง กับ ลักษณะ ภูมัตนา (2559) ศึกษา สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ พบว่า สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ มีการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ขั้นตอน ได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา และการส่งต่อ ที่มีการดำเนินงานสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วมจากคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองนักเรียน ชุมชน และผู้มีส่วน

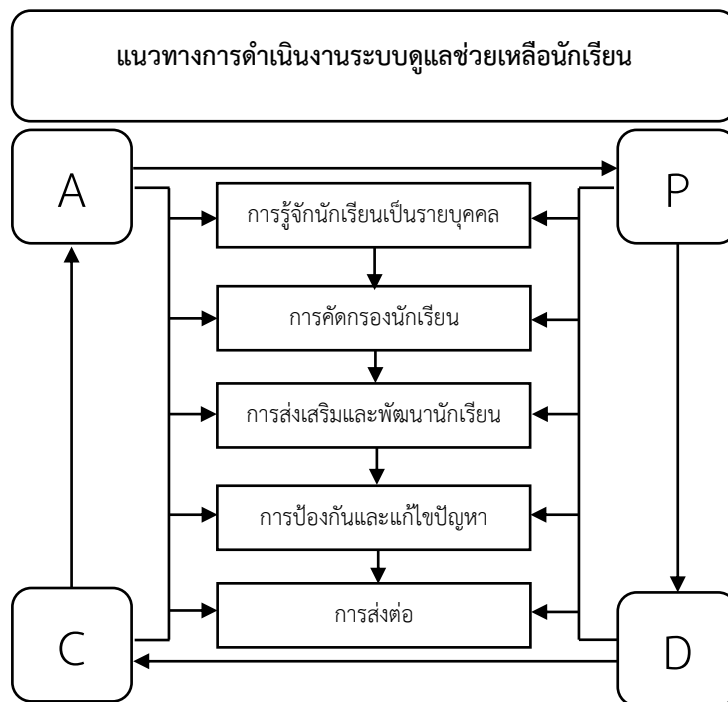
เกี่ยวข้อง มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการผู้รับผิดชอบกิจกรรม โครงการ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน และมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการรายงานผลการบริหารจัดการที่ชัดเจน สามารถตรวจสอบได้

แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระแสงวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร พบว่า แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีการดำเนินงานโดยใช้วงจรคุณภาพ (PDCA) โดยมีการดำเนินงาน ดังนี้ 1) การประชุมวางแผน 2) ดำเนินการตามแผนที่วางไว้ 3) มีการตรวจสอบการดำเนินงาน และ 4) ปรับปรุงการดำเนินงานในแต่ละกระบวนการให้เหมาะสม มีความสมบูรณ์ และมีประสิทธิภาพมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ วงจรคุณภาพ (PDCA) เป็นวงจรที่มีการดำเนินงานที่มีขั้นตอน มีคุณภาพ ที่หน่วยงานทางการศึกษาและหน่วยงานอื่นๆ นำมาเป็นแนวทางในการดำเนินงาน เพื่อให้ทำงานนั้นมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ โชคชัย อาษาสนา (2555) ศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนทุ่งเหียงพิทยาคม จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 พบว่า แนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนทุ่งเหียงพิทยาคม จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โรงเรียนมีการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ดี เป็นระบบ มีการแต่งตั้งคำสั่งผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน ฝ่ายบริหารควรให้ความสำคัญกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูควรดำเนินการควบคู่ไปกับกิจกรรมการเรียนการสอน มีการประสานงานให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมคิด ร่วมดำเนินการ ในการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนร่วมกัน

การประเมินแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระแสงวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร โดยผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า มีความเป็นไปได้ เหมาะสม และเป็นประโยชน์ โดย การนำวงจรคุณภาพ (PDCA) มาเป็นแนวทางในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ทำให้การดำเนินงานสามารถเป็นไปได้อย่างมีคุณภาพ ตั้งแต่การวางแผน การลงมือปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบ และการดำเนินการให้เหมาะสม โดยใช้เทคโนโลยีร่วมดำเนินงาน ซึ่งเมื่อดำเนินงานตามวงจรคุณภาพ สามารถที่จะดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างเป็นขั้นตอน ตรงจุด ทัวถึง และเสมอภาค อีกทั้งยังสามารถประยุกต์ใช้กับงานต่างๆ ได้เป็นอย่างดี ซึ่งขั้นตอนในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้ง 5 ขั้นตอน ได้แก่ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล พบว่า มีการรวบรวม และจัดการกับข้อมูลนักเรียนได้เป็นอย่างดี ด้านการคัดกรองนักเรียน พบว่า มีการวิเคราะห์ข้อมูลของนักเรียนและจัดกลุ่มนักเรียนได้อย่างเหมาะสม ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน พบว่า มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียนได้ตรงกับความสามารถ และนโยบายของสถานศึกษา ด้านการป้องกันและแก้ไข้ปัญหา พบว่า สามารถป้องกันการเกิดปัญหาและแก้ไข้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างตรงจุด และด้านการส่งต่อ พบว่า นักเรียนที่ถูกส่งต่อทั้งภายในและภายนอก ได้รับการดูแลช่วยเหลืออย่างถูกต้อง และรวดเร็ว ซึ่งสอดคล้องกับ ปรมาภรณ์ สนิธิ และ พิมลพรรณ เพชรสมบัติ (2562) ศึกษา แนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี พบว่า แนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล พบว่า สถานศึกษามีการรวบรวมข้อมูลด้านความสามารถพิเศษของนักเรียนอย่างเป็นระบบ ด้านการคัดกรองนักเรียน พบว่า สถานศึกษามีการวิเคราะห์ข้อมูลของนักเรียนที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างเป็นระบบ ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน พบว่า มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียนให้สอดคล้องต่อนโยบายสถานศึกษา ด้านการป้องกันและแก้ไข้ปัญหา พบว่า สถานศึกษามีการช่วยเหลือดูแลนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาอย่างใกล้ชิด และด้านการส่งต่อนักเรียน พบว่า นักเรียนที่ส่งต่อได้รับการช่วยเหลือที่ถูกต้องและรวดเร็ว

องค์ความรู้ใหม่

จากการวิจัย เรื่อง แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระแสงวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ผู้วิจัยสามารถสรุปองค์ความรู้ใหม่ ได้ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 องค์ความรู้ใหม่

จากภาพที่ 2 องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย สามารถอธิบายได้ดังนี้

1) ขั้นตอนในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้ง 5 ขั้นตอน ได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา และการส่งต่อ เป็นขั้นตอนในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนซึ่งมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ ครูจิตวิทยาและการแนะแนว ครูหัวหน้าระดับชั้น ผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา หัวหน้าส่วนงาน โรงพยาบาล สถานีตำรวจ และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง จะต้องให้การสนับสนุนและช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีระบบและดูแลนักเรียนได้อย่างทั่วถึง

2) การนำวงจรคุณภาพ (PDCA) มาเป็นแนวทางในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ทำให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีคุณภาพ ตั้งแต่การวางแผน การลงมือปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบ และการดำเนินการให้เหมาะสม ซึ่งเมื่อดำเนินงานตามวงจรคุณภาพสามารถที่จะดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างเป็นขั้นตอน ตรงจุด ทัวถึง และเสมอภาค อีกทั้งยังสามารถประยุกต์ใช้กับงานต่างๆ ได้เป็นอย่างดี และเกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการดำเนินงาน

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัย สรุปได้ว่า สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ มีกระบวนการดำเนินงาน 5 ขั้นตอน ได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา และการส่งต่อ ซึ่งการดำเนินการจะมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลัก และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอื่นๆ ในการร่วมกันดูแลช่วยเหลือนักเรียน แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ การนำวงจรคุณภาพ (PDCA) มาใช้ในการดำเนินงาน เพราะวงจรคุณภาพ (PDCA) มีกระบวนการดำเนินงานที่เป็นระบบและมีประสิทธิภาพที่หน่วยงานทางการศึกษา และหน่วยงานอื่นๆ นำมาใช้ในการบริหารงานและเกิดประสิทธิภาพ ดังนั้น เมื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ

นักเรียน ทำให้สามารถดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุดแก่ผู้เรียน ในการนำเสนอแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระแสงวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อสรุปว่า มีความเป็นไปได้ มีความเหมาะสม และมีความเป็น ประโยชน์ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระแสงวิทยา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ควรมีการติดตามและประเมินผล ให้ครบทั้ง 5 ขั้นตอนของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ควรจัดให้มีการอบรมพัฒนาครูและบุคลากรใน สังกัดเกี่ยวกับงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ใช้การดำเนินงานตามวงจรคุณภาพ PDCA อย่างต่อเนื่อง

1.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ควรพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้ เทคโนโลยีเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

2. ข้อเสนอแนะด้านการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักธรรมในการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2.2 ควรศึกษาประสิทธิผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนประเภทต่างๆ

2.3 ควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

เอกสารอ้างอิง

โกเมศ แดงทองดี. (2560). การศึกษาในยุค Thailand 4.0. วารสารการอาชีวศึกษาภาคกลาง, 1(1), 1-6.

โชคชัย อาษาสนา. (2555). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนทุ่งเหียงพิทยาคม จังหวัด ชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18. (การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา).

ปรมาภรณ์ สนิธิ และ พิมลพรรณ เพชรสมบัติ. (2562). แนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับ ประถมศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี. บัณฑิตศึกษา บริหารคน วิจัยสงฆ์นครสวรรค์, 7(2), 47-60.

ราชกิจจานุเบกษา. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 116 ตอนที่ 75 ก, (19 สิงหาคม 2542).

ลักขณา ภูมัตนา. (2559). สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ. (ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ).

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

สำนักพัฒนาสุขภาพจิต. (2546). คู่มือระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3-4 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6). นนทบุรี: สำนักพัฒนาสุขภาพจิต.

